

חוברת תרגול – קוראים במסע: הבנת הנקרא ואסטרטגיות קריאה

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות ולהשתמש בארבעת סוגי השאלות בהבנת הנקרא
- לקרוא טקסטים מסוגות שונות (מידעי, סיפורי, מכתב, הוראות) ולהבין את מבנם
- להרחיב אוצר מילים הקשור ליעדי המסע ולנושאי הטקסטים
- לתרגל כתיבת תשובה מנומקת והבעת עמדה אישית בעקבות קריאה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – הכרת הסוגים

- 1 – ב (מוצאים תשובה שכתובה במפורש בטקסט, בלי להוסיף מידע משלנו)
- 2 – ד (מבינים משהו שלא כתוב במפורש, לפי רמזים בטקסט)
- 3 – א (מסבירים את המשמעות של מעשה או משפט, ולמה הוא קרה)
- 4 – ג (כותבים מה אנחנו חושבים או מרגישים על מה שקראנו, ומנמקים)

חלק ב' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – זיהוי סוג השאלה

1. א – איתור
2. ב – הסקה
3. ג – פרשנות

חלק ג' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – כותבים שאלות משלנו

1. שאלה שהתשובה עליה כתובה במפורש בטקסט, למשל 'איפה טיפס עומר ביום הראשון?'

חלק ד' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – התאמת יעדים לפרטים מהיומן

- 1 – ג (בקתת עץ שעומדת על עמודים מעל המים)
- 2 – ד (גמל בשם קינמון שלועס כל הזמן)
- 3 – ב (טיפוס על החומה הסינית)
- 4 – א (מאות פינגווינים הולכים בשורה וקופצים למים)

חלק ה' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – הבנת פרטים מתוך יומני המסע

1. א – יער הגשם של האמזונס
2. א – כי הוא חוסך מים בגוף שלו

חלק ו' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – כתיבה והבעת דעה על יעדי המסע

חלק ז' – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – היכרות עם הסוגות

1. לא נכון – לכל טקסט במאגר יש גם שאלות, משימת כתיבה ומחוון, לא רק את הטקסט
2. נכון – כך הטקסט מוצג במאגר - נושא מקומות בישראל, סוגה מכתב

חלק ח' – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – התאמת טקסט לסוגה

- 1 – ד (סיפורי-מידעי)
- 2 – ג (מכתב)
- 3 – א (הוראות/איך זה עובד)
- 4 – ב (מידעי)

חלק ט' – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – חשיבה על סוגות ומטרתן

1. טקסט מידעי מוסר עובדות בלבד; טקסט סיפורי-מידעי מספר סיפור ומשלב בתוכו גם מידע עובדתי
2. תשובה חופשית - משפט פתיחה שמציג את הנושא ומזמין להבין תהליך או שלבים

חלק י' – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – מה זה סוג שאלה?

1. נכון – באיתור מחפשים מידע שמופיע ישירות בטקסט, בלי צורך להסיק
2. לא נכון – בהבעת עמדה מביעים דעה אישית ומנמקים אותה, ואין תשובה אחת נכונה
3. נכון – זה בדיוק מה שעושים במשחק

חלק י"א – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – איזו שאלה זו?

- 1. א – איתור
- 2. ג – הבעת עמדה

חלק י"ב – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – כותבים וממיינים בעצמנו

1. למשל: המהפכה העגולה הוא טקסט מסוג הוראות/איך זה עובד, כי הוא מסביר כיצד דבר מה פועל שלב אחר שלב

חלק י"ג – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – זיכרון פרטים מהטקסט

1. נכון – כך מתואר בטקסט על יער הגשם.
2. לא נכון – הם ראו ביזון ענקי שחצה את הכביש בנחת.
3. נכון – כך מתואר בטקסט על אנטארקטיקה.

חלק י"ד – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – התאמת יעדים לפרטים

- 1 – ב (גשם כבד הפך את השביל לנהר בוץ)
- 2 – א (ביזון חצה את הכביש בנחת)

חלק ט"ו – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – כתיבה אישית והבעת עמדה

1. משפט פתיחה מעניין שמזכיר את היעד ואת תחושת הכותב/ת, למשל תיאור הבוקר הראשון במקום.
2. תיאור קצר של אירוע מהטקסט (למשל הגייזר, הביזון, הפינגווינים) עם מילה המביעה רגש.

חלק ט"ז – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

- 1. א – למצוא מידע שכתוב במפורש בטקסט
- 2. ב – מדבר סהרה ופירמידות גיזה
- 3. ב – מכתב

חלק י"ז – חזרה מסכמת – כתיבה וחשיבה

1. תשובה חופשית הכוללת יעד מתאים ושלושה פריטים הגיוניים עם הסבר קצר

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד/ה מצליח/ה לתת דוגמה לשאלת איתור מול שאלת הסקה מתוך טקסט שקראו
- תלמיד/ה מצביע/ה על סימנים בטקסט (מבנה, לשון, מטרה) שמעידים על סוג הטקסט
- תלמיד/ה כותב/ת תשובה שכוללת דעה אישית ולפחות נימוק אחד מבוסס על הטקסט

טיפים להפעלה:

- מומלץ לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים – שיעור אחד לאסטרטגיות, שיעור-שניים ליעדי המסע, ושיעור אחרון לכתיבה ולמשחק המיון.
- לתלמידים מתקשים אפשר להשתמש בגרסת חנ״מ של הטקסטים (קצרים יותר, עם תמיכה חזותית) ובגרסת עולים לתלמידים עולים חדשים.
- כדאי לשלב קריאה בקול, בזוגות או במליאה, לפני המענה העצמאי על השאלות, כדי לחזק ביטחון בקריאה.
- אפשר להשתמש במחוון הקיים כדי לתת משוב מדויק על משימות הכתיבה וההבעת עמדה.

חוברת תרגול – קוראים במסע: הבנת הנקרא ואסטרטגיות קריאה

✈️ קוראים במסע

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה
2. פרק 2 – מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים
3. פרק 3 – מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות)
4. פרק 4 – מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט
5. פרק 5 – כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – קוראים במסע: הבנת הנקרא ואסטרטגיות קריאה

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו תעבדו על קריאה מודעת של טקסטים שונים ועל זיהוי סוגי השאלות שנשאלות עליהם. קראו כל טקסט פעמיים – פעם ראשונה להבנה כללית, פעם שנייה כדי לאתר פרטים מדויקים. השתמשו בפוסטר האסטרטגיות כדי לזכור את ארבעת סוגי השאלות.

1 חלק א' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – הכרת הסוגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. איתור	___	**א.** מסבירים את המשמעות של מעשה או משפט, ולמה הוא קרה
2. הסקה	___	**ב.** מוצאים תשובה שכתובה במפורש בטקסט, בלי להוסיף מידע משלנו
3. פרשנות	___	**ג.** כותבים מה אנחנו חושבים או מרגישים על מה שקראנו, ומנמקים
4. הבעת עמדה	___	**ד.** מבינים משהו שלא כתוב במפורש, לפי רמזים בטקסט

2 חלק ב' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – זיהוי סוג השאלה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. 'מה אורזים לטיול באנטארקטיקה?' – התשובה (מעיל עבה, כפפות, משקפי שמש) כתובה במפורש בטקסט. איזו שאלה זו?

(א) איתור (ב) הסקה (ג) פרשנות

2. 'למה הפך השביל ביער הגשם לנהר בוץ תוך דקות?' – התשובה לא כתובה במפורש, וצריך להבין לפי הגשם הכבד שירד. איזו שאלה זו?

א) איתור ב) הסקה ג) פרשנות

3. 'למה לדעתכם אמר אבא "כאן החיות הן הבוסיות" כשביזון חסם את הכביש בילוסטון?' איזו שאלה זו?

א) איתור ב) הסקה ג) פרשנות

3 חלק ג' – פרק 1 • אסטרטגיות הבנת הנקרא: איתור, הסקה, פרשנות והבעת עמדה – כותבים שאלות משלנו

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו טקסט אחד מהמסע סביב העולם (למשל מזרח אסיה או הגרנד קניון) וכתבו עליו שאלת איתור.

4 חלק ד' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – התאמת יעדים לפרטים מהיומן

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יער הגשם של האמזונס	___	**א.** מאות פינגווינים הולכים בשורה וקופצים למים
2. מדבר סהרה ופירמידות גיזה	___	**ב.** טיפוס על החומה הסינית
3. מזרח אסיה	___	**ג.** בקתת עץ שעומדת על עמודים מעל המים
4. אנטארקטיקה	___	**ד.** גמל בשם קינמון שלועס כל הזמן

5 חלק ה' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – הבנת פרטים מתוך יומני המסע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה יעד המדריכה אנה הסבירה שהצמרת של העץ היא כמו קומה נוספת של היער?

(א) יער הגשם של האמזונס (ב) מדבר סהרה (ג) אנטארקטיקה

2. למה הגמל קינמון יכול ללכת ימים רבים בלי לשתות?

(א) כי הוא חוסך מים בגוף שלו (ב) כי הוא שותה בלילה בסתר

(ג) כי הוא לא צריך מים בכלל

6 חלק ו' – פרק 2 • מסע סובב עולם: קריאת יומני מסע מעשרת היעדים – כתיבה והבעת דעה על יעדי המסע

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

7 חלק ז' – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – היכרות עם הסוגות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במאגר הטקסטים יש רק את הטקסט עצמו, בלי שאלות ובלי משימות	☐	☐
2	הטקסט 'מכתב מן המכתש' שייך לנושא מקומות בישראל וכתוב בסוגת מכתב	☐	☐

8 חלק ח' – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – התאמת טקסט לסוגה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לילה אחד על החוף	___	**א.** הוראות/איך זה עובד

2. מכתב מן המכתש	___	**ב.** מידעי
3. המהפכה העגולה	___	**ג.** מכתב
4. קודם האור, אחר כך הרעש	___	**ד.** סיפורי-מידעי

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מאגר הטקסטים: סוגות שונות (סיפורי, מידעי, מכתב, הוראות) – חשיבה על סוגות ומטרתן

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם: מה ההבדל בין טקסט מידעי לטקסט סיפורי-מידעי?

2. כתבו משפט פתיחה אחד לטקסט הוראות שמסביר איך גלגל עובד, בהשראת 'המהפכה העגולה'

10 חלק י׳ – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – מה זה סוג שאלה?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	שאלת איתור היא שאלה שהתשובה עליה כתובה במפורש בטקסט	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	שאלת הבעת עמדה היא שאלה שיש לה תשובה אחת נכונה בלבד	☐	☐
3	במשחק איזו שאלה זו ממיינים שאלות לפי הסוג שלהן ואוספים כוכבים	☐	☐

11 חלק י"א – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – איזו שאלה זו?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בטקסט על יער הגשם של האמזונס: מי הייתה המדריכה שליוותה את הקבוצה? איזה סוג שאלה זו?

א) איתור ב) הסקה ג) פרשנות

2. לדעתכם, האם כדאי לבקר באנטארקטיקה בקיץ? נמקו - איזה סוג שאלה זו?

א) איתור ב) הסקה ג) הבעת עמדה

12 חלק י"ב – פרק 4 • מיון שאלות וזיהוי סוגי טקסט – כותבים וממיינים בעצמנו

ענו בקצרה.

1. בחרו טקסט אחד ממאגר הטקסטים וכתבו לאיזה סוג טקסט הוא שייך (הוראות, מכתב, מידעי או סיפור) ונמקו בקצרה

13 חלק י״ג – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – זיכרון פרטים מהטקסט

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ביומן המסע ביער הגשם של האמזונס, גשם כבד הפך את השביל לנהר בוץ.	☐	☐
2	בטקסט על הגרנד קניון וילוסטון, המטיילים ראו דב קוטב חוצה את הכביש בדרך חזרה.	☐	☐
3	באנטארקטיקה הפינגווינים הלכו בשורה וקפצו למים אחד אחרי השני.	☐	☐

14 חלק י״ד – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – התאמת יעדים לפרטים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יער הגשם של האמזונס	___	**א.** ביזון חצה את הכביש בנחת
2. הגרנד קניון וילוסטון	___	**ב.** גשם כבד הפך את השביל לנהר בוץ

15 חלק ט״ו – פרק 5 • כתיבה והבעת דעה בעקבות טקסט – כתיבה אישית והבעת עמדה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו משפט פתיחה ליומן מסע דמיוני, מיעד שבחרתם מתוך מסע סובב עולם.

2. תארו בשני משפטים רגע מרגש אחד מתוך אחד מיומני המסע שקראתם.

16 חלק ט"ז – חזרה מסכמת – שאלות מגוונות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי המשמעות של האסטרטגיה "איתור"?

(א) למצוא מידע שכתוב במפורש בטקסט (ב) לנחש דברים שלא כתובים

(ג) להביע דעה אישית

2. איזה יעד במסע סובב עולם נמצא ביבשת אפריקה?

(א) הרי ההימלאיה (ב) מדבר סהרה ופירמידות גיזה (ג) הקוטב הצפוני

3. מהי הסוגה של הטקסט "מכתב מן המכתש"?

(א) שיר (ב) מכתב (ג) הוראות

17 חלק י"ז – חזרה מסכמת – כתיבה וחשיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחד מיעדי המסע סביב העולם וכתבו שלושה דברים שהייתם אורזים אליו ולמה.

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להבדיל בין שאלת איתור לשאלת הסקה?

האם אני יכול/ה לזהות אם טקסט הוא מידעי, סיפורי או מכתב, ולהסביר למה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀